

REVISTA DE L'ASSOCIACIÓ CULTURAL

FENT CARRENY

MARIA DE LA SALUT

ASSOCIACIÓ PREMSA FORANA
DE MALLORCA

PREMSA
FORANA

Número 73

AGOST

Any 1992

Sumari

Editorial i Sumari	2
Èxit de l'exposició de Pere Mascaró a Sa Pobla	3
Retrat d'un retratista	3
Camps de Maria	5
El Gabinet de Terminologia	6
Sa Xerradeta	7
Bullit de Notícies	12
Demografia. Telèfons	14
El Temps. Temps passat	15
Angel Colom, a Ses Tarragones	16
Cap a la independència, passant per Ses Tarragones	17
Les receptes alemanyes	18
Esport en germanor	19
La Serra de Tramuntana, Parc Natural	20
Breus preguntes a Joan Sabater Font	22
Carrerany Esportiu	22
Feim Carrerany	24

Fotografies:

Diàrio de Mallorca
 El Dia 16 de Balears
 CCiclista de Maria de la Salut
 Arxiu Particular matrimoni Joan Bergas i Antònia Carbonell.
 Arxiu Fent Carrerany.

PORTADA: Reproducció d'un quadre al Oli d'en Falcó.

EDITORIAL

Des d'una ciutat dels Països Baixos, província de Limburg, Maastrich, ciutat fortament industrialitzada, els polítics europeus hi han fet un parlament, com un acord entre ells, com una parida il·luminada: una sola moneda per a tothom, un sistema fiscal unificat. Els grossos des de dalt ens imposaran les seves lleis, com diu Lluís Ramis D'Ayreflor. Perilla que els pobles perdin la seva identitat. Perilla que sia una Europa per a les multinacionals. Perilla que les grans empreses s'engolesquin les petites. Perilla que tot es centralitzi a Frankfurt, París o Londres. Perillen les autonomies si per arribar a Maastrich hem de passar pel sedàs de Madrid. Perilla que des de dalt ens ho donin tot fet i els pobles, el poble, no pugui opinar ni poc ni gens i que ens convertim en una guarda de xots subvencionats per l'aparent comunitat europea.

Molts de mallorquins ja han tengut ocasió de baixar-se els calçons davant un alemany, o suís, o americà o ..., que els ha robat ca seva i les seves terres. Perquè que és sinó robar, canviar per un grapat de bruts marcs o dòlars una casa o una terra, un refugi i una clau.

On anirem pel camí de Maastrich?

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzá
 Pere Fons Pascual
 Joan Gelabert i Mas
 Jaume Mestre I Jompart
 Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Claudio Klynhout, Miquel Morey i Mas, TermCat, Club Ciclista de Maria de la Salut, Miquel Oliver Roig, GOB i ADENA.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY,
 Sant Miquel, 11 07519 Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Apostol y Civilizador.
 Petra.

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

La redacció de Fent Carrerany
 no es fa responsable de les
 opinions dels qui hi escriuen

ÈXIT DE L'EXPOSICIÓ DE PERE MASCARÓ A SA POBLA.

El passat dia 18 de juliol es va inaugurar a la sala d'exposicions de "La Caixa" de Sa Pobra l'exposició de Pere Mascaró. Aquesta col·lecció està formada per les fotografies que la nostra Associació va fer ampliar després de l'exposició realitzada el mes de novembre de l'any passat. De les fotografies que es consideraren més significatives, per reproduir imatges d'un ofici, d'un indret de Maria, etc, es va fer un fons d'imatges degudament ampliades, en color beig i amb les vores tallades com les fotografies antigues, amb ones, i s'emmarcaren dins portafotos de vidre 30 x 40 cms. A més, es feren còpia de les fotografies de la Biblioteca Gabriel Llabrés de l'Ajuntament de Ciutat. En total 23 reproduccions, són les que formen la col·lecció.

Per anunciar l'esdeveniment, l'Ajuntament de Sa Pobra va editar un cartell i un petit quadernet amb un escrit de n'Alexandre Ballester, cronista oficial de la Vila de Sa Pobra i escriptor, home que va conèixer Mestre Pere i que amb el títol de "Retrat d'un retratista" reproduïm a un altre lloc de "FENTCARRERANY". Els qui montaren l'exposició amb goig pogueren veure com a molts de negocis de Sa Pobra es podia veure penjat el cartell.

L'hora de la inauguració estava prevista a les 21'45 hores, i degut al retard en l'arribada d'un grup de ball argentí que participava en la Mostra Internacional Folklorica i que va actuar a la Plaça Major poblera, es va ajornar fins a les 22'15 hores.

Hi assistiren directius de la nostra Associació, algun soci, persones de Sa Pobra i el batle de la localitat Jaume Font i 3 regidors de la majoria municipal. Destacar les facilitats que

rebérem de na Maria Julià, bibliotecària de "La Caixa", entitat que deixà les seves ben dotades dependències per montar l'exposició. La sala habilitada té una decoració que recorda aquelles biblioteques tradicionals, amb molta de fusta i un pati que es pot veure a través d'unes vidrieres que donen sensació de tranquil·litat i concentració. Per adaptar l'espai i poder-hi realitzar exposicions, es col·locaren uns panells a les prestatgeries de llibres quedant aquests a la part de darrera i fora de la vista del públic.

Un èxit, vista l'assistència i els comentaris escoltats, i una satisfacció pels que hem participat tant en la creació del fons fotogràfic com en el muntatge de l'exposició, que esperam en breu poder mostrar als veïnats de Maria, autèntic protagonista de l'esdeveniment amb la seva aportació altruista de part de la seva col·lecció particular.

RETRAT D'UN RETRATISTA

No record, exactament, quin any, però jo era un nin quan vaig conèixer mestre Pere Mascaró "es retratista", que, adesiara, venia pel taller del meu pare. Em fascinava aquell personatge que venia d'un altre poble, amb un aire màgic i bohemi, carregat de fotografies de rostres i de paratges que jo ignorava. Temps després, a una botiga vaig comprar, amb il·lusió neòfita, la primera postal fotogràfica del meu poble que jo havia vist, la cartolina duia "Foto Mascaró", al darrera. Quin goig vaig experimentar a l'istant, jo coneixia l'autor.

I, ara, el veig i el torn veure, vestit amb un

venerable guardapols grisenc, amb amples butxaques plenes de gests pacients. Amb semblança fràgil, pàl·lid el front i just rasurades les galtes. Lent el caminar i ràpida la mirada rera unes velles i rodones ulleres. Pausats els moviments i fàcil la paraula, puntuada per una cigarreta, a mig cremar, als llavis un xic benevolents, un xic somneguers.

Així, en el record, guard el retrat d'un fotògraf que va ésser part i art d'un temps entrançable a molts de pobles de la comarca. Era "es retratista", "es retratsita Mascaró", "Mestre Pere des Retratos". Era Pere Mascaró i Castelló, de Maria de la Salut, coneixedor de visatges mallorquins i recaptador de fesomies mallorquines.

No sols coneixia bé els pobles de la comarca, mestre Pere, a força d'anys i de viatges, coneixia perfectament la gent dels pobles, coneixia famílies senceres, a cada poble, i participava dels capítols festius i dels dolis. En més d'un cas, ell, Mestre Pere, havia retratat el nadó, el mateix nin a la primera comunió i en casar-se. Un retrat del padri, ampliat i virat en sèpia, per mestre Pere, era a la tomba de la família, entre dos ciris, el dia dels morts.

Coneixia la gent pel seus noms i pels seus malnoms i, a cada poble, hi havia una fonda o un cafè, on, per continuat costum, anava a raure mestre Pere era considerat com un de la casa. I em consta per testimoniatge de la família poblera on mestre Pere, per espai d'anys fou ben estimat.

Mestre Pere apareixia a les places, els diumenges i els dies de festa major i per les fires, amb el trípode plegable, la càmera de caixó i el drap negre, tot damunt d'una espatlla. De l'altra, subjecte amb una corretja, penjava una vasa de fusta envernissada, amb fotografies de variat tamany, com escapatrat portàtil i era un monstruari de rancis retrats de cares serioses. Hi havia fotos de soldats, de nins despullats damunt coixins sedosos. De noccs, la parella en galant i honest posat, els caps no molt junts i mirant a davant, la fotografia de la parella mirant-se als ulls, no es posà de moda, en l'ambient rural, fins anys després. Es podria formular tota una teoria psicològica del comportament, i un estudi de la llibertat moral, observant fotografies de parelles a distintes èpoques. Dins aquella vasa també hi guaitaven fotos de nins, amb el cap rapat, a qualcun quasi se se li podien endevinar els pensaments a través de la closca, anaven vestits de mariner diminut. Fotos de nines amb volants de gasa blancs. Vistes panoràmiques d'un poble, d'una plaça, d'una església a faisó de tarjeta postal. Tot això i molt més s'exhibia en aquella vasa amb un vidre ferit per una antiga fractura a un dels cornalons viatgers.

Era un temps i fou un home, mestre Pere que va fotografiar amb amorosa professionalitat, retalls de les vides de molta gent en els seus episodis més significatius. Des del retrat del grup escolar replè d'ulls astorats i de destins incerts, fins al grup familiar, tres generacions al davant de la façana de la casa. Milers de biografies, gairebé anòmimes, restaren enregistrades a les seves plaques. Per això, mestre Pere, amb el seu aire de bonhomia ambulat va recórrer pobles i anys.

Mestre Pere, a la seva època, coneixia per

l'exercici de l'aprenentatge i la continuada pràctica, el procés fotoquímic de la impressió de la placa emulsionada, i del revelat, de l'exposició i de la positivació de la còpia en paper fotogràfic, i admittia el complex procés com un fenomen complet en si, degudament establert per uns savis i remots inventors. El misteri que ell, mestre Pere, veia en el fet de retratar, i n'hi havia un des més misteri, el deixava a la franja dels esdeveniments quasi miraculosos. I, en conseqüència, mestre Pere, era respectuós amb el precedent, meticulós en l'execució, com qui celebra un ceremonial guiat per la fe, sense cabòries teològiques, ni preocupacions estèrils i aliens al fet mateix del ceremonial.

No fou, mestre Pere, un artista inquiet, ni un investigador de procediments, ni calia esser-ho, li bastava esser poeta, o glossador, i narrador de les imatges que encercolaven la seva quotidianitat.

I, per damunt de tota consideració especulativa, Pere Mascaró va esser, un fotògraf que, amb constància i ofici, va exercir de notari d'un paisatge mallorquí, pobles, possessions i camps, i d'una antropologia mallorquina, rostres, vestits i abillaments dins una referència d'un temps que, en gran part, seria perdut si no fos, precisament, pel seu llegat fotogràfic, tot un plural document gràfic del nostre ahir, almenys dins els horitzons de la nostra comarca. Aquest és la gran vàlua de l'obra d'un fotògraf de poble, un mariando singular i notable, que mereix més d'un apunt evocador.

Alexandre Ballester

CAMPS DE MARIA

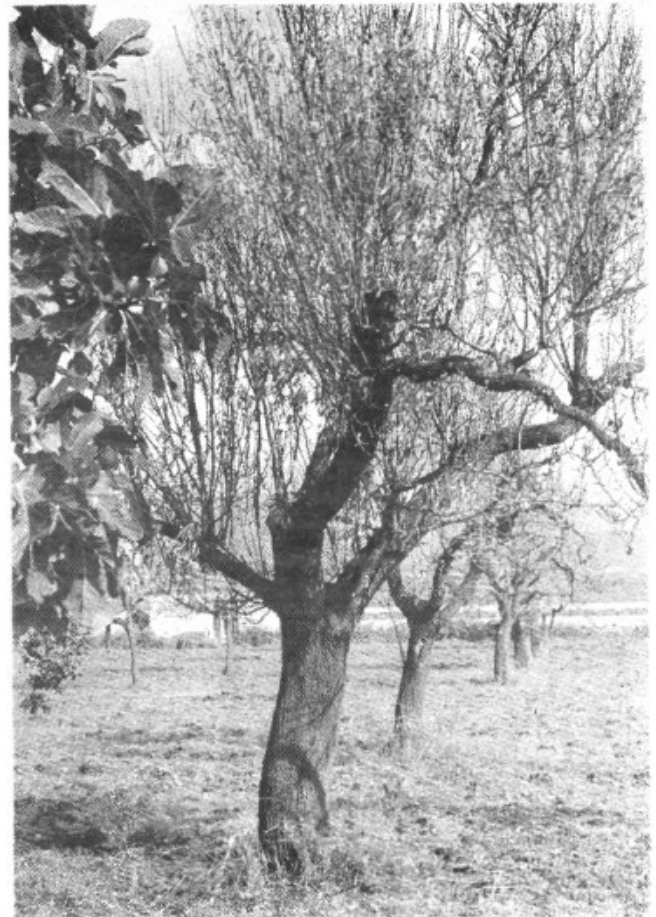
Quan sortim de Palma i després de molts de quilòmetres de carretera apareixen darrera uns revolts sinuosos, amples camps i extensions amb suaus tàlvegs i enfora, darrera un turó s'alça la torre de l'església, vigilant i protagonista d'aquests camps de Maria de la Salut. Amb un campanar tan auster com estrany però hermós, diferent de la resta de les esglésies de Mallorca, que recorda les torres de les esglésies austríaques amb la clàssica forma de bulb. Arribam a Maria després de recórrer aquests sembrats verdíssims, com el caminant que cerca un camí. Encara no sé que cerc a Maria, segurament no és una fuga cap endavant. És un camí que recorre les quatre estacions de l'any i sempre hi trobo un atractiu nou. Record aleshores aquells versos d'Antonio Machado en la seva intimista "Campos de Castilla" a pesar que reflexion que aquests camps no tenen el flux del riu Duero, ni tan sols els solca un torrent, però són plens de símbols i significats que no són transferibles ni desxifrables perquè emanen de la memòria i de les referències que hi hem acumulats i que s'han desenvolupat.

Veig aquests camps de petites garrigues amb pinars, ametlers i garrofers, terra argilosa que a l'estiu sembla el desert d'un Van Gogh i que la calor socorra sobre els sembrats que gairebé vinclen per la maduresa de les collites. Quan observ el cel i la terra em costa creure que la capa d'ozó estigui malmesa o que l'efecte hivernalet no sigui més que un producte de laboratoris periodístics.

Maria de la Salut amb l'enigma d'un nom parodiat durant segles i en els sentiments del poble catòlic, és un poble adolescent que amb una càndida ingenuïtat sap cap on va i els seus habitants sabem d'on vénen i qui són perquè a Maria tothom es coneix pel malnom.

La meua casa de Maria és el descans del guerrer, el sossec i el silenci, on el temps té un altre valor, on la tranquil·litat només la destorba el renou de les rodes d'un carro que surt a trenc d'alba a fora vila. La tranquil·litat a ca nostra fa olor d'albergínies i de tumbet que a l'estiu es desprèn d'alguna cuina, a plantes en primavera i a fum de xemeneia a l'hivern. Mosques que volen a l'aiguavés de darrera, els grins a la nit o el moix que s'esquitilla darrera una paret de tres metres des del corral del veí.

Moltes persones desconeixien Maria fins

que jo vaig arribar en aquest poble, pobre d'aspecte i ric de costums pagesos. Molt sovint la gent la confon amb Santa Maria i és que aquests camps de Maria mai no tengueren un Machado que enaltís amb metàfores coloristes i sonores la rudesia del "Campos de Castilla" ni tampoc no són nombrosos els que treballen per destacar i magnificar allò que és propi; l'anarquia pareix la propietària de l'ordenació urbana i on un pinta de color blau les persianes, un altre les pinta verdes i on hi ha una façana de pedra, altres les tenen de ciment i sobretot manquen faroles i arbres.

Així és Maria, carrers elevats com sa Raval que davallen en pendents cap a la plaça amb portals tancats que amaguen darrera els baixons històries d'emigracions a Amèrica o èxodes més recents cap a Ciutat, per mor d'això quan algú com jo arriba a Maria pot significar un esdeveniment acompanyat de lògica perplexitat, on el mecanisme de desconfiança s'activa al principi com una actitud protectiva que esdevé un vincle d'amistat després d'haver passat per totes les proves del món rural i els seus codis de conducta.

Maria i els seus camps no són un producte de la meua impressió, són una realitat i milers d'impressions.

Claudio Klynhout.

EL GABINET DE TERMINOLOGIA: UN ALTRE SERVEI AL VOSTRE ABAST

El Gabinet de Terminologia, col·laborador del Centre de Terminologia TERMCAT, s'ha creat gràcies al conveni de cooperació que es va signar el 29 de gener de 1991 entre la Conselleria de Cultura, Educació i Esports i la Universitat de les Illes Balears, amb la finalitat de coordinar i potenciar les iniciatives en el camp de la terminologia en l'àmbit de les illes Balears.

FUNCIONS

D'acord amb el conveni de creació, el Gabinet de Terminologia durà a terme, directament o en coordinació amb el TERMCAT, les activitats següents:

- atendre les consultes terminològiques
- planificar i coordinar la recerca terminològica
- vehicular la supervisió i la normalització dels termes catalans
- mantenir la comunicació informàtica amb el banc de dades terminològiques del TERMCAT
- difondre la terminologia
- difondre els criteris metodològics per elaborar diccionaris i vocabularis
- atendre les necessitats de formació dels especialistes en terminologia.

Les activitats del Gabinet de Terminologia es duen a terme amb les aportacions materials, econòmiques i de personal de les dues institucions que l'han creat.

SERVEIS

Servei de consultes puntuals

El Gabinet de Terminologia ofereix un servei de consultes a fi de cobrir les demandes terminològiques puntuals dels usuaris. S'adreça fonamentalment a tots els professionals que treballen en qüestions lingüístiques (correctors, traductors, assessors lingüístics, etc.) i, en general, a qualsevol persona que es trobi amb dubtes terminològics que afectin un terme o un grup restringit de termes pertanyents a qualsevol àrea d'especialitat.

L'usuari es pot adreçar al servei de consultes utilitzant mitjans orals _telèfon o presència directa en el centre_ o bé escrits _correu o telefax_. Per norma general, s'admeten, com a màxim, deu consultes per cada trucada. Si l'usuari té una llista més llarga de termes per consultar, es recomana que ho faci per escrit seguint els criteris següents:

1. Sempre és preferible de presentar els termes en forma de llista i ordenats alfabèticament.
 2. Convé facilitar tanta informació addicional com sigui possible: contextos, equivalències en altres llengües, definicions, etc. També són molt valuoses les propostes de l'usuari per a la normalització dels termes consultats.
 3. En cas que el document que calgui revisar no sigui una llista, sinó un text, convé subratllar els termes dubtosos o bé marcar-los amb un retolador fluorescent. Això redueix considerablement el temps de revisió.
- La col·laboració de l'usuari és molt important per poder resoldre satisfactòriament les consultes.

Secció de terminologia sectorial

El Gabinet de Terminologia, en coordinació amb el TERMCAT, duu a terme el seguiment de treballs terminològics. Les propostes d'aquests treballs poden provenir del mateix Gabinet o d'altres institucions i empreses, tant públiques com privades.

A més a més, aquesta secció ofereix:

- assessorament sobre la metodologia per elaborar diccionaris i vocabularis especialitzats
- informació sobre recerques terminològiques en curs d'elaboració
- assessorament sobre criteris lingüístics que han de complir els termes en català
- organització de programes de formació en terminologia.

Servei de documentació

El Gabinet de Terminologia proporciona informació bibliogràfica d'interès terminològic sobre qualsevol àrea d'especialitat. Per a aquest fi, el Gabinet disposa d'un fons documental informatitzat.

Per accedir als serveis del Gabinet de Terminologia, cal adreçar-se a:

Gabinet de Terminologia
Edifici Sa Riera
C/ de Miquel dels Sants Oliver, 2
07071 Palma
Tel: (971) 17 30 62 i 17 30 15
(contestador automàtic fora d'horari)
Telefax: (971) 75 87 98
Horari: de 8 a 15 h.

SA XERRADETA AMB...

EL MATRIMONI JOAN BERGAS MASCARÓ I ANTÒNIA CARBONELL NEGRE

Dia cinc de setembre daquest any en farà cinquanta que es casaren aquí a Maria. tenen dos fills: Catalina i Antoni; un gendre Antoni i una nora, Maria Josep. Tres netets, dues nines i un nin. Mestre Joan i la senyora Antònia viuen al carrer Bartomeu Jordà.

Quan demanam a mestre Joan per la seva infantesa, ell ens diu:

***Som deixeble d'un gran mestre: don Angel Madrigal.**

-Com era don Angel?

***Era una bellíssima persona. Ens educava en tots els sentits: en solidaritat, en higiene, en moral, etc. Record que ens deia perquè anàssim nets: "Viejo, no me importa, però limpio, hoy, mañana y siempre". També deia: "No importa pobre, veo las necesidades de vuestras casas, pero limpios sí". Don Madrigal no tenia infants. La seva senyora era netíssima. Vivien a la plaça de Dalt.**

Don Madrigal, no només treballava amb els nins a l'escola, sinó també amb la gent jove. Record que férem un parell de comèdies amb ell. Anàvem a assajar a ca seva. Pel carrer els al.lots corrien a saludar-lo. No és per dir-ho, però els que anaven a escola amb ell es distingien.

-Digau-nos mestre Joan; com recordau aquest mestre tractant els alumnes?

***Don Madrigal ens estimava. li sabia molt de greu que els alumnes deixassin l'escola abans d'hora. De vegades, quan un pare llevava un al.lot d'escola per anar a fer feina o a muntanya, ell el despedia emotivament, l'abraçava i a vegades li queien les llàgrimes.**

-A més de l'escola, la joventut, la gent, com era el pensament polític de don Madrigal?

***Ell era republicà. Feia mitings republicans. Record que els principals eren don Angel Madrigal, don Enrique Molina Revello, notari de Sineu i en Capellà d'Algaida. Record que don Madrigal, quan acabava el discurs deia: "Viva la República, viva la igualdad".**

-Sabem que el vostre ofici principal ha estat de ferrer. ¿Com així si el vostre pare era conrador, a vós vos pega la idea de ser ferrer?

***Abans de ferrer, als tretze anys vaig, estar llogat a son Lliganya, una finca entre son Ferriol i Palma. Allà feia de carreter. Duia llenya als senyors de la finca que vivien devora la Seu. Només hi vaig estar un any. Als catorze anys vaig demanar feina a mestre Joan Roig. I l'admirava i m'agradava fer feina amb ell. També vaig fer feina un any amb l'amo en Bernat Xeremia; llavors un any o més amb un ferrer de sa Casa Blanca, anomenat en Miquel de na Volanda.**

-Idò així mestre Joan, canviàreu un parell de vegades de mestre?

***Sí, però sempre tornava a ca mestre Joan Roig. Hi vaig fer feina més de catorze anys.**

En Joan, el ferrer jove ja té vint anys. És en temps de la República. Ell ja pensa bastant i sap distingir les coses.

-Com recordau la política, a Maria?

***Pens que la política a Maria, segons el meu record començà amb la primera República. Abans hi havia la dictadura d'en Primo de Rivera i tenguérem aquí un gran batle, en Miquel Gual. Aquest va fer obrir el carrer Nou. Trob que és ben urgent i necessari que a Maria li dediquin un carrer o una plaça.**

Quasi tot el que record d'aquesta època és a través de don Angel Madrigal. Aquí hi havia un Centre Republicà damunt ca na Maria Marxanda. Allà hi feien discursos. Era una societat deportiva i recreativa, però encobria una política. Prova que era recreativa, record que seguem un gran corredor de Maria anomenat Francesc Molinas. Li pagàvem les despeses per anar a córrer a Catalunya. La política era entre dos centres: el que he anomenat, i el de ca na Catinca. Raonablement, un era de la dreta i l'altre de l'esquerra.

-Com vos trobàveu vós, pel trenta-sis?

*Llavors tenia vint-i-dos anys. No havia fet el servei militar per pare seixantí. Als dos mesos d'haver esclatat la guerra em cridaren.

-Ja hi ha hagut altres testimonis d'aquests fets trists, però també ens agradaria saber la vostra opinió?

*El dia del desembarcament a Manacor, per la mare de Déu d'agost, les autoritats de Maria no sabien què fer. Estaven indecises. La primera mida va ser reunir els homes a l'escola de Dalt. N'hi anaren més de dos-cents. Passàrem el dia sense menjar res. Devers les deu de la nit venguéren els "cabezillas" amb el batle i demés cacics. Venien de Manacor de saber notícies. A les nostres autoritats no sabien que els passava. No havien vist una guerra mai i hagués estat millor que no n'haguessin vista cap mai. Les autoritats ens informaven. Record que en Joan Pastor digué: "Si vénen els avions a bombardejar, hem de posar bandera blanca als llocs públics, escola, ajuntament, etc. Més tard començaren a dir que ja podíem anar a ca nostra. En Joan Pastor també va dir: "Aquí no ha de passar res. Tot s'ha de comprendre. Feis bonda i compliu les ordres". Llavors no sabien com prendria l'assumpte, però passats uns dies, vérem per on tombava i començaren a pessigar.

-Sabem que estàreu a un camp de concentració. On, i per què?

*Per explicar això, he de contar abans un parell de cosetes: El comandant de Santa Margalida, en Nouviles, va veure un poc lletja la cosa de Maria i es va apoderar de l'armament que els feixistes guardaven damunt del Centre.

A Maria hi havia tres soques per destrossar

el poble: el rector, l'amo en Sebastià Nepto i en Joan Cotó. Els altres eren branques.

El comandant va cridar gent a declarar i entre d'altres hi vaig haver d'anar jo. Aleshores jo estava entregat. Havia passat pel quarter de Sa Pobla i estava al quart batalló de Manacor. Arrel d'això el comandant me cridà i me notificà que hi havia una denúncia contra jo.

-Què deia la denúncia mestre Joan?

*La denúncia estava firmada per en Joan Pastor. Estava destinat a un camp de concentració. Me feren un judici, sense la meva presència i essent militar, cosa que no he entès mai, m'enviaren al camp de concentració del Port de Pollença, anant a Formentor. El comandant me va dir: "Li pots agrair un bon favor a aquest senyor. Ja sé tot el que passa a Maria. Ho sé perfectament". Tot va ser per haver declarat les paraules que en Joan Pastor i la comissió, havien dit a l'escola. A l'amo en Miquel "Cuquet" li va dir que estàs tranquil, i als dos dies ja el s'endugueren.

-Ens agradaria que ens parlàssiu un poquet del camp de concentració on estàreu.

*Allà érem uns cent trenta. Tots érem soldats. Vivíem com amb tendes de campanya. Una cosa tapada amb tela. Record un vespre amb un

temporal, el temps se'n va dur el campament i de nit haguérem d'anar a cercar unes cases veïnades. Aquest temporal va destrossar quasi tots els avions del camp. Fèiem quatre hores de feina el matí i quatre pel capvespre. Contruíem la carretera que va de Formentor al far. Tot ho fèiem amb eines, no hi havia màquines. El tractament era normal. Només record que un caporal de Falange de Muro, una vegada, es va treure el cinto i va pegar a un company. El qui comandava li deien don Bruno.

-Quin temps hi estàreu mestre Joan?

*Des del desembre del trenta-set, fins dia deu de maig del trenta-vuit.

Mestre Joan ha sofert l'experiència dura d'un camp de concentració. Un poc de rabieta tenia molta força en aquells temps confusos.

-Què passà el deu de maig?

*Dia deu de maig, devers les tres de l'horabaixa vengué un camió, ens feren formar, passaren llista i anomenaren els que havien de partir. Ens feren pujar sense dir-nos on anàvem.

-Tot serien pensaments dolents, mestre Joan?

*No pensàrem cosa bona. Passàrem moments d'angoixa i ansietat. Devers el creuer de sa Pobla, l'autocar s'aturà i l'encarregat digué: "Si n'hi ha cap que tengui necessitat que davalli" Jo vaig davallar. En tenia moltes ganes i no hi va haver manera de fer res. La creença general era que ens duien a matar.

-Com es va aminorar aquesta ansietat?

*Quan arribàrem a Inca. El camió s'aturà, es va acostar gent i ens digueren que la quinta del quaranta s'embarcava i tots vàrem respirar pensant que era una sort anar a la guerra, on potser ens salvaríem de morir. Sense cap explicació de res, ens dugueren al moll, i a les deu trenta embarcàrem en el Marquès de Comillas. Èrem més de mil soldats i no dúiem cap classe d'armament.

-On arribàreu?

*Desembarcàrem a Cadis quan es ponía el sol de l'endemà. Passàrem per devora dos barcos de la Creu Roja, italians. Eren barcos plens de ferits. Gent sense cames, braços, embenats. Ens varen impressionar molt aquelles terribles escenes de dolor.

Ara, mestre Joan, vol tomar memòria en- rera per recordar un gran mestre i amic, don Angel Madrigal.

*Quan vaig passar pel port de Santa Maria de Cadis, quan ens duien al front per lluitar forçats contra els nostres germans vaig recordar el gran amic Madrigal que, des de Maria, l'havien desti- nat a aquest poble. Segurament a hores d'ara ja

hauria donat la sang per la pàtria, per la pau, per la República.

-Seguiu contant mestre Joan, aquesta excursió terrible, plena d'obstacles.

*L'endemà horabaixa ens dugueren a un tren de mercaderies. Tiràrem cap a Burgos, on davallaren els primers per anar a cobrir baixes. Aquí en quedaren de Maria. Seguirem cap a Val- ladolid. Passàrem prop de Portugal, prop de Salamanca, i a Soria davallàrem tots i quedàrem a un centre de recuperació.

-Què era un centre de recuperació?

*Era com un quarter de reserva. Quan un batalló tenia baixes, en demanava soldats. Primer demanaven voluntaris i si no n'hi havia sortejaven. Jo no vaig sortir mai voluntari, i en els sortejos, tampoc hi vaig caure mai. De ve- gades només en quedàvem set o vuit i a mi mai no em tocà. Solien demanar voluntaris per anar a cercar llenya. Jo m'hi apuntava sempre. Anàvem a un pinar i amb dos bous trèiem les soques de pi a carregador.

-Recordau alguna passada un poquet més alegre, d'aquests temps de Soria?

*Record que una vegada, amb un tio d'en Tòfol "Perlito" i tres o quatre més anàrem a pescar i agafàrem dos poals de peix, i el vespre férem una bona bauxa. Eren les festes de Soria i hi havia els cotxets. Jo hi vaig qualcar i me vaig narejar. Em varen haver de dur al quarter. M'hi va acompanyar en Joan Vidal, de Campos.

-Gràcies a Déu, mestre Joan que féreu alguna festeta, per aminorar la tensió de tants de dies d'espera i de no saber el que passaria.

-Durà molt l'estada a Soria?

*L'estada durà uns sis mesos i d'allà ja vaig venir destinat a Maó. En pocs mesos es va acabar la guerra i ens tornaren a Mallorca. Encara em va tocar temps de servici. El vaig passar entre Inca i Campos. Encara era fadrí.

Feliçment, mestre Joan, a pesar del sofri- ment i de la pena, aquesta cruel novel·la real, va acabar bé. Arribàreu altra vegada a ca vostra, la futura esposa Antònia Carbonell Negre vos esperava amb ànsia, amb el cor estret, però amb gran foc d'amar. Segur que mestre Joan pen-

sava amb la frase: "un és capaç de reviure quan, a qualsevol part de la terra, algú l'espera".

Prest farà cinquanta anys d'aquell dia feliç, el cinc de setembre de l'any mil nou-cents quaranta-dos. La senyora Antònia ha parlat poc i pens que ha arribat la seva hora. Ens agradaria que ens féssiu tornar un poc endarrera per contar-nos els primers sentiments o símptomes d'amor cap a en Joan.

*Anàrem a fira a Sineu, érem un parell i ell ens va pagar les avellanes. El vespre, quan vaig sortir de l'església ens esperava a la plaça i volia venir cap a ca nostra. Jo li vaig dir que era massa prest. Ell me demanà que quants d'anys tenia i jo li vaig dir que en tenia tretze i ell va tornar enrere. Però l'altre diumenge me tornà esperar a la plaça. Només ens vèiem els diumenges.

-Vos va córrer a darrera molts d'anys, madò Antònia?

*Me va encalçar onze anys. Me vaig casar als vint-i-quatre. Ell em deia que li agradava, que m'estimava i que me volia. Quan festejàvem érem més feliços, per ventura més que de casats, però de casats ho hem estam i ho som.

-No vos ha tupat mai, mestre Joan?

*Mai de mai m'ha tupada. Jo li hagués fuita.

-Com foren les noces madò Antònia?

*Mos va casar don Macià. Férem ensaimades i bunyols. Les férem a ca mumare, a sa Tanca. També donàrem galletes i mistela.

-Féreu una mica de passejadeta?

*Una vegada casats, ell se'n va anar a collir figues i jo, a fer dissabte. El vespre, als sogres els vaig fer una bona freixura. era el cinc de setembre, en plena collita de figues.

-Sempre heu estat aquí?

*De casats ja venguérem aquí, i llevat de vint anys que anàrem a fer feina a Palma i anàvem i veníem, sempre hem viscut aquí. Mestre Joan, sabem que féreu molts d'anys de ferrer autònom i que muntàreu una ferreria pròpia.

*Ja de casat, vaig anar a fer feina a Santa Margalida, a can Pere Cifre. Aleshores aquest era el batle. Hi vaig fer feina quatre anys. Un fill d'aquest que nom Mateu Cladera el vàrem tenir aquí de vicari. Quan jo hi feia feina, aquest nin tenia sis o set anys. Amb en Pere Cifre jo ja en

sabia bastant i feia de ferrador. Anava a ferrar les bèsties a son Serra, de don Joan Massanet. Les bèsties de son Mari i les del barri les duien a son Serra. Després de Santa Margalida vaig muntar la ferreria aquí. Férem un local i hi feia feina tot sol o amb un mosset. Vaig fer-hi feina catoze anys.

-Quina feina féiu?

*Un ferrer de poble ha de saber fer de tot: eines de tota classe, màquines de segar, sembradores, arades primes i amb rodes, caixes de sènia, ferradures, etc.

Més tard amb un company anàrem a fer feina a Palma. Allà ens dedicàrem a la fusteria metàl·lica i hi estàrem uns vint anys.

-Amb tantes anades i vengudes ja devíeu tenir els vostres anys?

*Estàrem a Palma fins que me vaig jubilar als seixanta-quatre anys. Una vegada jubilat ja venguérem aquí i ens hi trobam molt bé. No havia fet de pagès mai, i a les velleses hi disfrut.

-Com vos agrada aquest poble de Maria?

*M'agrada perquè hi vaig néixer. A pesar del que va passar a la guerra el poble m'estira.

-Com voldríeu que fos el poble de Maria, madò Antònia?

*M'agradaria que fos un poc més unit. Abans de la guerra, la gent s'a judava més. Els diumenges, quan un feia una casa nova, els companys i veïnats li ajudaven a tragar els maressos. No pareixia que hi hagués d'haver rancors amagades.

-Un consell pel poble l'amo en Joan.

*Que hi hagi unió i no rancors. A pesar que hi ha coses que són males d'oblidar. Recordar el que ha passat i oblidar-ho és molt violent. Els qui no ho han vist és impossible que se'n facin una idea d'aquells moments trists. No hauria de poder existir una guerra civil. Per què varen haver de morir aquells homes com nosaltres? Va ser una guerra molt cruel. En general eren venjances.

La senyora Antònia recorda aquell temps difícil després de la guerra i diu:

*En Joan me va fer una maquineta de fer fideus i anava per les cases amb la maquineta dins d'un sac i feia fideus. Llavors era estraperlo.

-Si ara vos haguéssiu de tornar casar madò Antònia vos casaríeu amb el mateix?

*Sí. Perquè encara l'estim. Pens que l'estim més jo a ell, que ell a mi.

Ara, mestre Joan se sent un poc afès, amb ofensa amorosa, com se suposa, i diu:

*Tu no ho saps! És mal de dir, ni per tu, ni per mi.

La senyora Antònia, per acabar-ho de compondre diu:

*Jo el tenc molt gelós.

Així, amics, amb aquesta gelosia tendra i infantil, carregada de sentiments nobles vos deixam per avui. esperam que ens convideu a la gran festa del cinc de setembre, quan tirareu la casa per la finestra i l'olla gran entrarà dins la petita. des d'aquesta revista vos donam l'enhorabona i vos desitjam que visqueu molts més anys aquesta amistat, aquest amor, aquest humor, que teniu al cor i als llavis. Recordam la vostra família que se sent feliç de tenir uns pares tan honrats.

Pere Fons

BULLIT DE NOTÍCIES

BIBLIO-PISCINES'92 DE "LA CAIXA"

Per tal d'arribar a un major nombre de lectors, la Xarxa de Biblioteques "La Caixa" organitza per cinquè any consecutiu, amb la col.laboració dels ajuntaments de diferents localitats, Bibliopiscines'92.

Una activitat a mig camí entre la cultura i el lleure. Amb aquesta idea, l'estiu de 1988 dues biblioteques de ciutats de Catalunya i la de la Fundació "La Caixa" amb la col.laboració dels ajuntaments varen iniciar l'experiència de les bibliopiscines. Des de llavors, les bibliopiscines han tingut una bona acollida i l'any 1990 es va iniciar l'activitat a Sa Pobla i posteriorment a Sineu.

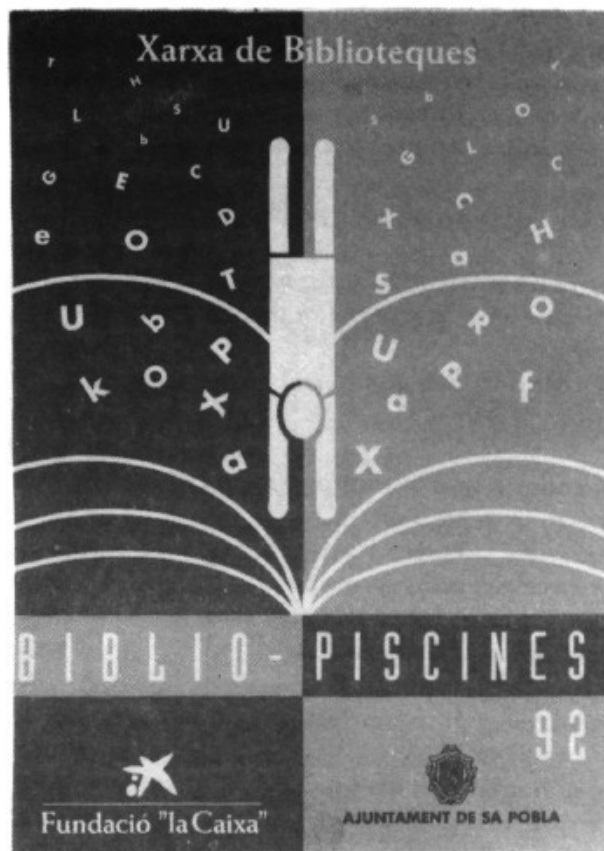
Durant el passat mes de juliol les bibliopiscines funcionaran de dilluns a divendres en sessions de matí i tarda.

L'objectiu de les bibliopiscines són: estendre els serveis bibliotecaris on hi ha lectors potencials, experimentar noves formes de promoció de la lectura en espais diferents dels habituals, divulgar els fons i els serveis de les biblioteques a persones que desconeixen la seva existència o la seva ubicació, i presentar la biblioteca com un centre actiu, obert i al servei dels ciutadans amb un caire cultural, informatiu i lúdic.

Els serveis que s'oferiran als usuaris de les piscines són: un fons bibliogràfic representatiu, fent incidència en el llibres de temàtica informativa, literari i de lleure, tant per a adults com per a infants, compost per unes 250-300 obres i publicacions periòdiques. Així mateix permet la lectura en el recinte de les piscines, préstec domiciliari i informació sobre els serveis i els fons bibliogràfics de la biblioteca.

LA BIBLIOTECA DE MARIA I EN CRISTÒFOL BORRÀS

L'Ajuntament de Maria ens ha demanat que des d'aquestes pàgines donem les gràcies al senyor Cristòfol Borràs pels volums que va cedir a la Biblioteca Municipal de Maria el passat mes de juny.

HI HA MOLTES MANERES DE FER SI-QUIES

Això és almanco el que diu la majoria de gent de Maria quan compara la manera de treballar de les dues empreses que fan les siques per a la canalització de les aigües. Mentre una empresa es destaca per la brutor que aixeca; l'altra, l'empresa FONTHISA, es destaca, diuen, per fer la feina de la manera més neta possible i amb el mínim de molèsties per als veïnats. No diuen que hi ha moltes maneres de baixar una escala; idò també resulta que hi ha maneres i maneres de fer una síquia!

LA FEBRE DE LES BICICLETES MOUNTAIN BIKE

No sabem si té una relació directa amb el tema de les obres fetes als carrers de Maria, però aquest estiu proliferen com a bolets aquestes bicicletes de muntanya que es destaquen per la gran quantitat de marxas que tenen per circular. Si una cosa hem d'agrair a aquestes obres serà la gran quantitat de joves que descobriran que per

BULLIT DE NOTÍCIES

anar fins a la plaça des de ca seva no era necessari treure el cotxe o la moto de la portassa i que caminant o en bicicleta també s'hi arriba i a més al final resulta més sà i tot.

ELS HOMES D'EN CORCUERA I EL TRESOR OLÍMPIC

Varen ser molts els mariers que anaren fins a Sineu a veure el pas de la Torxa Olímpica. Aquest esperit olímpic que tothom predica i que ningú no veu, tampoc no passà per Sineu. Allò que hi passà va ser un escamot d'homes uniformats, quadrats que amb cara de pomes agres i mirades amenaçants es col·locaren a banda i banda del carrer davant d'un grapat de joves que amb senyeres volien saludar el pas de la torxa per terres mallorquines. No sabem ben bé el per què d'aquesta exhibició militar davant d'un fet que l'únic que pretenia era mostrar per quina terra passava la torxa. Almanco que no ens facin els discursos habituals dient que els Jocs són universals, que són de tots i que ningú se'ls pot apropiat, si a l'hora de la veritat els qui el custodien són uns, l'uniforme és un i tota manifestació diferent a la seva és immediatament tenguda per perillosa i que s'ha de controlar.

LA TORXA OLÍMPICA I UN RELLEVISTA DE MARIA

D'entre el munt de rellevistes que passejaren la torxa olímpica per Mallorca n'hi ha un que representà el poble de Maria. Es tracta del jove corredor de bicicletes Rafel Mulet. El seu relleu el feu entre Palma i Sóller, en bicicleta. Aquí reproduïm una foto que el DIA 16 publicà el passat dissabte dia 25. Enhorabona!

EXPOSICIÓ DE PINTURA D'EN TONI FALCÓ A SA CAPELLA FONDA

Aquest autor, d'origen valencià, va viure uns vint anys a Mallorca entre Deià, Valldemossa i Calvià. Passà a viure a Puerto Rico i a Miami, on seguí pintant i fent exposicions. L'exposició que ara fa a sa Capella Fonda consta bàsicament de paisatges, carrers, cases, etc.

POSSIBLE NIT DE MÀGIA DIA 4 DE SETEMBRE A SA CAPELLA FONDA

Hi seran convidats els millors bruixots, curanderos i màgics de l'illa per fer una nit d'autèntic misteri i exposar les distintes maneres de curacions a través d'herbes, pensaments, hipnosi, tacte, etc.

Esperem que la vetllada resulti d'allò més interessant ja que una experiència semblant mai no s'havia fet a Maria.

MERIDIONAL MALLORCA ABANDONA EL TEMA DE MONTBLANC

L'empresa promotora de la urbanització Ses Rotes Velles de Montblanc ha retirat el contenciós administratiu que havia interposat a l'Ajuntament de Maria. Això ha estat a conseqüència d'un acord unànim que prengué l'Ajuntament de desqualificar com a urbanitzables els terrenys de Montblanc.

UF, QUINA CALORI

S'ha fet pregar aquesta vegada però ha arribat amb tota la seva força. La majoria de pagesos diuen que aquests canvis de temperatura han malmesos els melons de secà. Si vos fitxau amb el gràfic de temperatures del mes de Juny, veureu que pràcticament és el mateix que el del maig. I ara, a aguantar fins que torni la fresca.

Demografia

ENS HAN DEDAT:

Madò Catalina Mascaró Bergas, que morí el passat dia 29 de Juny a l'edat de 88 anys.

Madò Catalina Payeras Cifre que morí el passat dia 7 de Juliol a l'edat de 81 anys.

Què descansin en pau.

TELÈFONS D'INTERÈS

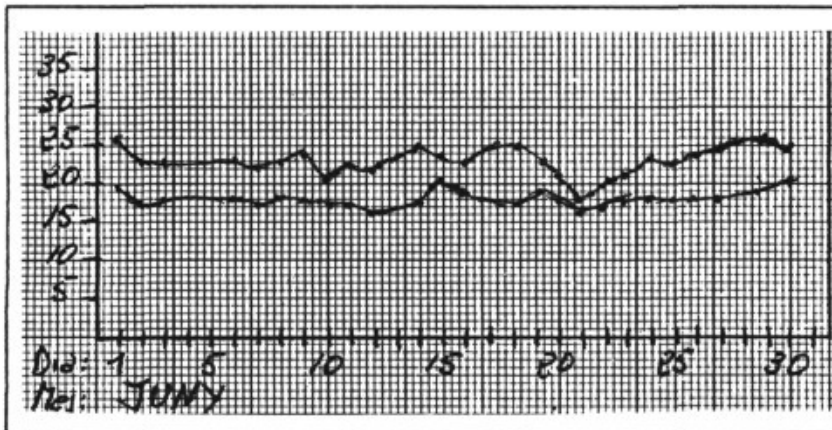
AJUNTAMENT	525002
	Fax 525194
UNIT.SANITARIA (Cita Prèvia)	525594
APOTECARIA	525020
ESCOLA DE DALT	525083
ESCOLA DE BAIX	525252
CA SES MONGES	525144
LOCAL 3 ^a EDAT	525564
PARRÒQUIA	525033
GESA INCA: AVARIES	500700
BOMBERS	085
AMBULATORI D'INCA	502850
SON DURETA(Centraleta)	175000
AMBULANCIES S.S. (INCA)	502850
AMBULANCIES	200362
RECAPTACIO DE TRIBUTS DE LA CAIB (INCA)	505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA D'INCA	505112
	505150

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:

Carrer Ponent, número 3.

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 h. al **855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520292**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anti-conceptius heu de cridar al **236624**

El temps

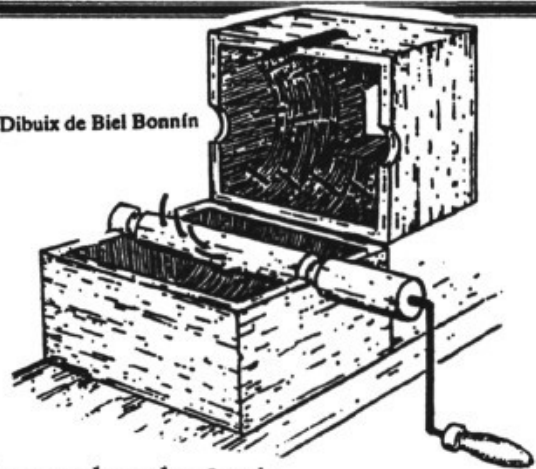
CLIMATOLOGA DE JUNY

FLUMOMETRIA		Temperatura Màxima
Dia 1	8	26°C (Dia 29)
Dia 7	2	Temperatura mínima
Dia 12	6	16°C (Dies 12 i 21)
Dia 18	11	Temperatura Mitjana
Dia 19	19	20°C
Dia 21	17	Mitjana màximes
Dia 22	12	23°C
		Mitjana mínimes
TOTAL: 66 LITRES		17°C

GRÀFICA DE TEMPERATURES MÀXIMES I MÍNIMES

Temps passat

Màquina de capolar figues. Dibuix de Biel Bonnin

AGOST DE 1986

- Un poc de vergonya, senyors.
- Des de fora estant.
- La nostra joventut.
- Reportatge: Un bust del metge Monjo.
- La salut ho és tot: les varius.

AGOST DE 1987

- La columna de la llengua: De "concejals" a regidors.
- Sa Xerradeta amb en Miquel Torelló, batle de Maria.
- Consells per a pares que vulguin col·laborar.
- El viatge d'iràs i no tornaràs.
- L'autopista Palma-Inca.
- L'auca de com en un dia tres batles tengué Maria.

AGOST DE 1988

- S'Albufera: la natura, patrimoni de tots.
- La columna de la llengua: vocabulari estiuenc.
- Festa del pedal.
- Educació permanent d'adults a Maria.
- Sa Xerradeta amb l'amo en Joan Colombram.
- Es Rebrot informa: Acampada a Betlem.
- Carrerany Esportiu: VI Torneig de futbol sala.

AGOST DE 1989

- Férem carrerany a Cabrera.
- VIII Festa Folkldòrica: Homenatge a l'amo en Xesc de son Cloquis.
- Concert de Piano.
- Sa Xerradeta amb l'amo en Tomeu Ferriol.

- Un poc de coherència.

- Exposició de l'amo en Bernat Quetglas a la Casa de la Vila.
- El carrer del Carme ha estat de festa.
- Feim carrerany al Torrent de Pareis.

AGOST DE 1990

- Celebrem el núm. 50 de FENT CARRERANY i els quatre d'existència.
- Memòria RAM: Ca'n Parrusso.
- Sa Xerradeta amb en Pere Ferriol.
- Sa garriga.
- Les messes d'estiu.
- Xisco Mestre, subcampió d'escacs de Balears.
- Feim carrerany a sa Comuna de Bunyola.

AGOST DE 1991

- Memòria RAM: Els tebeos.
- Jornades per la independència a ses Tarragones.
- Concert de violí i piano.
- Sa xerradeta amb Miquel Fullana.
- Maria Canta.
- Objecció de consciència.
- Feim carrerany a Cabrera.

ÀNGEL COLOM, A "SES TARRAGONES"

"SI PER ACONSEGUIR LA INDEPENDÈNCIA, S'HAN DE VIOLAR ELS DRETS HUMANS RENUNCII A LA INDEPENDÈNCIA"

El passat divendres, 3 de juliol, començava una nova edició de les jornades d'estiu a "Ses Tarragones" amb el títol general "CAP A LA INDEPENDÈNCIA". El primer divendres el convidat va esser Angel Colom, secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya, el qual va aconseguir arreplegar prop de 400 persones. Angel Colom va parlar dels objectius marcats pel seu partit en els propers anys, sempre amb l'objectiu marcat per aconseguir la independència dels Països Catalans dins l'estructura de la nova Europa que es va configurant.

Després de la seva xerradeta i abans d'anar a sopar vàrem tenir uns breus moments per poder fer un parell de preguntes a Angel Colom.

-Després d'aquest darrer congrés d'E.R.C., els estatuts del partit han sofert unes petites variacions; com valdria la pena la nova configuració territorial?

Des del punt de vista de la normalitat i per primera vegada, un partit amb representació parlamentària deixa clar en els seus estatuts quin és el seu territori nacional.

-Com valdria les mostres de catalanitat que ha donat el poble davant el Jocs Olímpics?

De manera fantàstica, jo crec que no s'esperava una mostra tan clara de catalanitat entorn de la torxa. Que no s'hi han vist banderes espanyoles al territori Català?, mentida!, se n'han vist 7, i era la Guàrdia Civil qui les comptava, 7 banderes espanyoles enfront de centenars de milers de catalanes i desenes de milers d'independentistes.

-El canvi d'E.R.C., quan va suspendre les mobilitzacions populars de boicot a les Olimpíades creient que la catalanitat ja era suficient, ja esperava un suport popular com l'actual o tot ha estat una sorpresa?

Erem força conscients que havíem arribat a un nivell que els ciutadans se sentien seus els jocs i que volien fer-ne una plataforma de catalanitat, sobretot al pas de la torxa. E.R.C. va convocar mobilitzacions a totes les poblacions al pas de la torxa, mostrant símbols de catalanitat i els resultats han estat superiors a les previsions. La Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona també han ajudat a fer-ne un gran espectacle i una gran acció lúdica i reivindicativa.

-Ara canviem un poc de tema. Quan Catalunya proclamés la independència, els espanyols actuaran com els serbis a Iugoslàvia?

No, jo pens que no. Sèrbia és un altre context...
-No hi ha perill doncs?

...no hi ha perill, els espanyols cidarien molt, exclamarien, amenaçarien, serien molt bel.ligerant en les seves declaracions, però si això es produeix a partir d'una decisió democràtica no tindrien més remei que acceptar la nostra decisió, si no accepten una decisió democràtica i estable, on és la seva fama de demòcrates?

-Com valdria iniciatives com aquestes de "Ses Tarragones"?

Fantàstiques!! És molt lloable com a iniciativa de debat, de formació política, de formació nacionalista. Desitj per "ses Tarragones". edició d'enguany, un èxit més que clamorós. Jo pens que hem començat bé, ple de gent.

-L'any passat ens vares manifestar que la proposta independentista era una proposta que "té ganxo", necessària econòmicament, socialment i políticament, que de cara a les eleccions (les que es varen celebrar el mes d'abril) esperaves que E.R.C. es convertís en la 3ª força política amb un nombre de diputats entre 10 i 12 (a les citades eleccions en vàreu aconseguir 11); com varia la feina com a 3ª força política al parlament de Catalunya?

Vaig dir exactament això!!,(rialles i cara d'espant), bé la feina no canvia, sinó que augmenta amb més responsabilitats, però amb molta més força i molta més gent per a fer-la, amb la consciència que el procés avança i que és un procés guanyador. Estic molt més que satisfet per haver encertat al 100 per 100 les previsions que feia de cara a les eleccions. Ja has vist que avui he marcat uns altres objectius de cara als propers 3 i 4 anys, i que a les properes eleccions poder mantenir un frec a frec amb el partit socialista.

-La qüestió sindical està un poc coixa, no hi cap sindicat nacionalista

.Creus que és millor, en aquests moments formar sindicats propis nacionalistes i d'àmbit nacional o anar ficant gent dins els sindicats espanyols, a pesar de la seva gran espanyolitat, a fi der contrarestar la mateixa?

Jo no sé finalment quina serà la teoria que funcionarà, de moment nosaltres tenim gent a tots

Foto Diari de Mallorca

els sindicats, des del més gran al més petit, amb l'objectiu d'anar creant una via social per la independència. Més endavant segons l'avenç del procés, que es pugui crear un sindicat nacional al marge dels estatals, és una possibilitat, que es podrà arribar a un marc propi de relacions naturals amb els sindicats estatals, és una altra possibilitat.

-Posar un explosiu a una oficina de l'INEM o desplegar una pancarta amb el lema "FREEDOM FOR CATALONIA" a l'arribada de la torxa a territori català, son dues formes de lluita per arribar a un mateix fi?

Mai la violenta...

-Mai?

...mai, no és útil, no porta enlloc; porta a la més absoluta marginalitat del procés; per la via democràtica amb la força i el desafiament...

-amb la força de la raó?

...clar per aquesta via aconseguirem la

independència.

-Ja per acabar, pots repetir les xifres dels diners que pagam a Espanya, per saber si ens surt a compte esser spanyols?

-Principat de Catalunya: 1 bilió 200.000 milions, ho posarem en lletres, un Bilió dos-cents mil milions.

-Mallorca, en aquests moments no tenc xifres de Menorca i Pitiüses, Mallorca sola paga més de 100 MIL milions de pessetes.

-Pais Valencià, entre 300 i 400 mil milions de pessetes.

No tenc xifres de la Catalunya Nord ni de la Franja de Ponent, però, com pots veure, als espanyols els surt a compte.

Fins aquí va arribar la nostra xerradeta amb Angel Colom, molta gent el volia saludar i a més encara havia de sopar. És d'agrair l'estona que ens va dedicar i voler atendre les nostres preguntes.

Miquel Morey i Mas

CAP A LA INDEPENDÈNCIA PASSANT PER SES TAR- RAGONES

El primer ponent va ser n'Angel Colom, secretari d'ERC. La gentada que s'hi aplegà fou tan grossa que es varen rompre totes les previsions de l'organització. A primera fila hi vàrem poder veure gent tan diferent com el president de la CAEB, Francesc Albertí, el secretari de la Federació Balear del PSOE, Joan March, l'escriptora Maria Antònia Oliver, en

Macià Manera, etc.

El discurs d'en Colom es va orientar cap a les previsions que el seu partit s'ha marcat per als propers tres o quatre anys. La nova configuració europea i el que se'n derivarà dels acords de Maastrich donen una perspectiva política diferent a l'actuació de les diferents opcions polítiques. Enfortir els procés independentista dins d'aquest nou marc ha de ser el punt fort de la seva actuació immediata.

En Gabriel Bibiloni, professor de la Universitat de les Illes Balears, fou l'encarregat de parlar el segon divendres.

A partir de la hipòtesi de la consecució de la independència, va invertir la situació lingüística actual, amb una ironia evident, i va mostrar totes les situacions de marginalitat que pateix la llengua catalana avui en dia. Va ser una exposició brillant i molt didàctica. Digué que una vegada aconseguida la independència, la tercera generació seria una gent normalitzada lingüísticament.

El tercer divendres varen ser tres els ponents. El tema prometia ser interessant i polèmic. En Lleonard Muntaner, historiador, en Francesc Seguí, també historiador, i en Miquel Segura, periodista, havien de parlar dels xuetes. La vetlada resultà brillant. En Lleonard Muntaner va fer un repàs històric a la presència dels jueus a Mallorca. Parlà dels jueus conversos i dels primers temps de la Inquisició. Introduí el tema dels llinatges que es consideren xuetes i el per què de la pervivència d'aquesta llista. La seva exposició resulta brillant, aclaridora i molt didàctica. En Francesc Seguí se centrà bàsicament en el segle XVIII, possiblement el segle més dur i més conflictiu per als jueus conversos de Mallorca. La repressió i la marginalitat marcaren aquest segle per als xuetes. Finalment en Miquel Segura parlà des de la doble condició de periodista i de xueta, parlant dels greuges i de les actituds vexatòries que la majoria de xuetes de la seva edat i més gran han hagut de patir al llarg de la seva vida.

El col·loqui que seguí a la ponència fou molt ric i variat. Les preguntes anaven des d'aclariments històrics, fins a la pervivència del problema a la societat actual.

La quarta sessió del mes comptà amb la presència de l'escriptora manacorina Maria Antònia Oliver. Aquesta conferenciant parlà bàsicament de feminisme, del món dels escriptors i de l'intel·lectual i el seu compromís amb el món que l'envolta.

Na Maria Antònia Oliver documentà a bastament l'afirmació de les actituds masculistes de la societat actual, en tots els àmbits de la vida. Parlà del masculisme en l'ús del llenguatge, en la seva feina d'escriptora, en la quotidianitat més usual i anà farcint la seva argumentació amb un bon caramull d'anècdotes que ajudaren a comprendre la seva argumentació. La part final la dedicà a fer una reflexió sobre el compromís de l'intel·lectual. La tertúlia posterior s'animà quan es parlà, sobretot, del masculisme en el llenguatge, en la família i en les actituds de la gent, tant dels homes com de les dones.

Joan Gelabert i Miquel Morey

LES RECEPTES ALEMANYES

Hi ha a la premsa mallorquina un personatge que s'està fent famós per les seves diatribes contra tot allò que no encaixa dins del seu sistema de valors. Valors que passen per un espanyolisme militant a ultrança, una defensa apassionada de l'actual "statu quo" lingüístic dominant, un atac sistemàtic a tota intervenció que sindicats, partits i organitzacions de tot tipus fan a la nostra societat, etc.

Aquest personatge, home de mil pseudònims -tants com fòbies, i fòbies en té moltes-, s'ha convertit (aprofitant l'excel·lent plataforma de la pàgina, o pàgines, que EL DIA 16 posa a la seva disposició) en l'instigador i abanderat d'una campanya sistemàtica contra tot allò que intenti retornar a la llengua catalana, la nostra llengua, el paper prioritari que ha de tenir com a llengua pròpia de les nostres illes.

Emparant-se, segons la teoria liberal, en la defensa de la no-intervenció dels organismes públics en les pautes de conducta lingüística, nega el pa i la sal a totes aquelles campanyes que des dels poders públics intenten incentivar l'ús de la llengua catalana entre la gent de les nostres illes. Hipòcritament el personatge dona per bona l'actual situació, sense dir ni piu dels factors -també clarament intervencionistes i és clar, espanyolistes- que han duit a la nostra llengua a ocupar un paper secundari en el seu propi territori.

Com que no vol passar per ignorant no nega la filiació catalana, ni la denominació de la llengua que a Mallorca parlem, però aprofita totes les esclatxes que pot, per qüestionar noms, usos i models d'aquesta llengua que tant el preocupa, però que mai no usa a l'hora d'escriure.

Sap perfectament que a l'hora de comunicar s'elegeix sempre un model de comunicació d'entre molts possibles. A partir d'aquí s'obstina de no acceptar com a bo, o com a adequat, qualsevol paraula, expressió o gir que no li sembli prou mallorquina, o que s'acosti massa al model català peninsular, i parla d'imposicions, de renúncies a "lo nostro", d'imperialismes, etc. Hipòcritament, tampoc no diu res del fet que el castellà que ell usa és també un model, una llengua que ve marcada des de dalt, des dels mitjans de comunicació espanyols, des del poder cultural i polític espanyol. L'elecció d'una paraula "massa catalana" és per a ell, un acte de submissió, o d'imposició si voleu; en canvi l'ús sistemàtic del castellà com a forma de comunicació entre els il·lencs és per a ell un acte de normalitat absoluta.

D'això se'n diu ser un bon liberal!

El senyor Alemany, don Antonio, s'ha convertit d'un temps ençà, en el paladí regional per excel·lència, dels valors més rancis de l'espanyolisme més tronat i curt de gambals que tant abunden per aquestes terres. Un personatge que veu bubotes per tot arreu i que ha as-

sumit com si d'un Roberto Alcázar es tractàs, la defensa d'un valors, els seus, que de cada vegada es veuen més superats per una cosa tan elemental com és l'accés al coneixement de la pròpia llengua, a la història i a la cultura en general, de les noves generacions de mallorquins.

Joan Gelabert

ESPORT EN GERMANOR

Voldria, en aquest moment,
que el meu àngel m'inspiràs
i la facultat em donàs
de poder contar en glosat
un, per a mi, fet important,
gran, hermós i transcendent.

En aquest poble ha passat
com una llum resplendent,
un gran esdeveniment;
i des d'aquest moment
s'ha produït un esclat
de vida en germanor,
d'alegria i amor,
que a un que és coneixedor
del que antany havia passat
es queda tan espantat
que ara es veu convidat
a tothom comunicar-ho.

Ahir vaig ser convidat
a un sopar bufarell,
el mateix que tot senyor
que tingués per un honor
que la companya anàs
a gimnàstica i formació
guiades per un "monitor"
de nom tan encantador
i que es diu Ariel.

Quan ja estaven preparats
i tots amb els peus davall taula
aparegué l'instructor
d'aquelles les nostres dones,
les que tan esvalotades
i contentes en festejar-lo
corregueren totes juntes
promptes a abraçar-lo.

Jo confés que m'agradà
aquell gran entusiasme
però més em deixà content
aquella gran germanor
que en poc temps aquella gent
passà de l'indiferent
a professar-se estimació.

Els homes tot admirats
no hi cabien de contents.
Com és possible que unes gents
pel senzill fet de juntar-se
i uns pocs dies preparar-se
i fer uns quants moviments
de gimnàstica, obediènts
al senyal del "monitor",
agafassin tal germanor,
amistat i comprensió?
-ens deien entusiasmats-.

I ara hem fet una promesa
i crec que la complirem
i és que l'any que ve, si Déu vol,
tots les acompanyarem.
I ja em veig com un atleta
de marioLlo i en calçons curts
junt amb en Francisco i demés
estirar braços i cames
i fets una fortalesa

No sé si he exagerat
en contar-vos sa trobada,
i si qualque cosa he deixada
ben bé puc comunicar-vos
que jo n'estic orgullós
i content d'haver-hi participat.

Només em resta contar
(per mi és lo més positiu)
que no hi hagué preferències,
ni gent grossa ni petita,
ni batles ni presidents,
ni rectors, ni "sapiens".
Tots érem com a germans,
i a ningú besàrem les mans
ni férem cap reverència.

I que aquesta germanor
que durí per sempre. Amèn.
És el que l'autor d'aquests versos
us desitja amb AMOR.

Miquel Oliver Roig

LA SERRA DE TRAMUNTANA, PARC NATURAL

La Serra de Tramuntana: un monument de 800 quilòmetres quadrats.

La Serra de Tramuntana s'estén en sentit NE-SW al llarg del litoral nord-occidental de Mallorca, des de la península de Formentor fins a l'illa de Sa Dragonera. El conjunt de muntanyes ateny prop de 90 Kms de llargària, i a la part central supera els 15 Kms d'amplària.

Fruit de la mateixa convulsió de l'escorça terrestre que originà els Pirineus i els Alps, la nostra Serra compta amb una dotzena de cims que superen els mil metres d'altària: El Puig Major (1.443 m), el Maçanella, el Galileu, el Tomir, el Puig de ses Vinyes, l'Ofre, la Serra d'Alfàbia, el Teix, els Tossals, el Puig de n'Ali, el Galatzó, el Puig Roig, etc. Envoltades de muntanyes hi ha valls idil·liques, com les de Sóller, Orient i d'en Marc (Pollença). Entre els cursos d'aigua, alguns profundament excavats i molt espectaculars, són remarcables el torrent de Pareis i el d'Almedrà.

Massís calcari, les cavitats són nombroses i algunes de proporcions considerables, com la Cova de sa Campana o l'Avenc de s'Aigua (tots dos a Escorca). El clima de la Serra és peculiar, més fred i plujós que el de la resta de Mallorca, i amb neu gairebé cada hivern a les zones més elevades.

La Serra inclou sens dubte els paisatges més grandiosos i ineluctables d'una illa famosa, malauradament, per haver sacrificat bona part de la seva bellesa als interessos de promotors turístics i immobiliaris. Al llarg dels segles, l'atractiu singular de les nostres muntanyes i penya-segats costaners ha captivat la sensibilitat de nombrosos artistes, intel·lectuals i personatges diversos, i avui encara és el principal al·licient per el turisme que ve a Mallorca sabent que hi trobarà alguna cosa més que sol i discoteques.

Els valors naturals de la Serra.

Podríem dir que la Serra de Mallorca constitueix una illa dins d'una illa. I és ben sabut que l'aïllament va intimament associat a l'aparició i pervivència d'espècies relictas i formes úniques en el món: s'ha dit moltes vegades que les illes són com a laboratoris de l'evolució. La Serra és, sens dubte, l'espai natural ecològicament més valuós de les Balears.

Des del punt de vista de la vegetació (asso-

ciacions de plantes), la Serra és notable per la presència de 5 comunitats vegetals úniques en el món, entre les quals destaquen la dels anomenats coixinets espinosos (plantes adaptades als forts vents), una de plantes de rosseguera, i una de plantes de penyal. L'alzinar, el nostre bosc autòcton, que antigament cobria bona part de Mallorca, té a la Serra els seus principals reductes.

Quant a la flora, hi ha 25 espècies i subespècies de plantes endèmiques de la Serra, és a dir, que l'únic lloc del món on creixen és aquí. Exemples notables són: *Pimpinella bicknelli*, *Brassica balearica*, *Euphobia fontqueriana*, *Viola jaubertina*, *Brimeura duvigneaudi*, *Asplenium majoricum*, etc. Altres 7 plantes, endèmiques de Mallorca, se troben sobretot a la Serra. *Naufraga balearica*, una de les plantes més rares d'Europa, creix tan sols a Cala Sant Vicenç i a una localitat de Còrsega. Nou espècies d'orquídies i 13 de falgueres tenen la Serra com a única àrea de distribució pel que fa a Mallorca. La Serra és, també, l'únic refugi a la nostra illa de plantes propies de climes més freds, com el teix (*Taxus baccata*) o l'arbre de visc (*Ilex aquifolium*).

La fauna d'invertebrats és força mal coneguda, però del poc que sabem se dedueix que no és menys notable que la flora. Hi ha formes endèmiques, per exemple entre els Gasteròpodes (caragols), els Coleòpters (escarabats), els Aràcnids i els Crustacis. Tambè la fauna cavernícola conté elements únics i molt interessants.

Quant als Vertebrats, hi ha una espècie endèmica de la Serra: se tracta del ferreret (*Alytes muletensis*), un petit calàpot que ha estat descobert vivent l'any 1980 (curiosament, els seus ossos fòssils havien estat trobats alguns anys abans), encara que el seu cau monòton era

conegut d'antic pels pagesos de l'àrea on habita. Entre els aucells, podem destacar: la baldritja (*Puffinus yelkouan mauretanicus*), auell endèmic de les Balears, i que nidifica a les coves dels espadats marins; el voltor (*Aegyptius monachus*), l'au de presa més gran d'Europa (prop de 50 exemplars solquen majestuosament el cel de la Serra en cerca de cabres i ovelles mortes, essent Mallorca l'única illa mediterrània, i té la seva àrea d'hivernada als voltants de Madagascar); l'àguila peixatera (*Pandion haliaetus*), espècie molt amenaçada a la Mediterrànea; el busqueret de coa llarga (*Sylvia sarda*), endèmic de les Balears, Còrsega i Sardenya; etc.

Un patrimoni cultural i arquitectònic formidable.

Monestir de Sant Pere d'Escorca. [JJ]

La Serra no és en absolut un territori subretret a la presència i activitat humana. Al llarg dels temps històrics, un bon nombre de cases i nuclis urbans s'hi han anat instal·lant, i les muntanyes han estat en part deforestades i dedicades a la ramaderia extensiva d'ovelles i cabres, o bé conrades (oliveres) prèvia construcció de marjades a fi de retenir l'escassa terra, mentre les valls més fèrtils eren posades en reguiu (cítrics). Actualment, tota l'agricultura i la ramaderia se troben en crisi a una illa tan abocada al monocultiu turístic com Mallorca, i el procés d'abandonament del camp, particularment a la Serra, resulta molt acusat i aparentment irreversible.

La presència humana a la Serra, iniciada fa 70 segles, ha anat transformant el medi d'una manera gradual i en general harmònica, deixant per a la posteritat tot tipus d'elements arquitectònics i culturals que no fan sinó augmentar encara més el valor patrimonial de la Serra, ja extraordinari des del punt de vista estrictament natural. A títol únicament

d'exemples entre els més notables, vet-ne aquí una petita relació:

* Cases de possessió: d'estil senyorial, com Sa Granja (Esporles), Raixa (Bunyola), Son Fortesa Pastoritx (Valldemossa), Coma-sema (Bunyola), Bàlitx d'Avall (Fornalutx), Alcañella (Escorca), Es Cosconar (Escorca), etc.

* Camins antics i/o empedrats: Barranc de Bin-iaraix (Soller), Camí Vell de Lluc (Caimari/Escorca), camí de s'Arxxiduc (Valldemossa), camí de Sa Costera (Sóller/Fornalutx/Escorca), volta del Puig Roig (Escorca), etc.

* Ponts: Pont Romà de Pollença, pont d'Almedrà (Escorca), etc.

* Aqüeductes: Canaletes de Maçanella (Marcor) i de Solleric (Alaró), Sèquia de Coanegra (Santa Maria), etc.

* Aljubs: els de la Mola de Planícia (Banyalbufar), la Mola del Ram (Esporles), la Mola de Son Pacs (Esporles/Valldemossa), etc.

* Molins d'aigua: els de Llinàs (Pollença), Coanegra (Santa Maria), Galatzó (Calvià), etc.

* Cases de neu: els dels puigs de Maçanella i Galileu (Escorca), la Coma de n'Arbona (Escorca), So n'Angelats (Sóller), etc.

* Conjunts de Marjades: els de Banyalbufar, Rota des Carter (Caimari), S'estaca (Valldemossa), So n'Angelats (Sóller), etc.

* Ermites i monestirs: Sant Pere i Sant Llorenç (Escorca), Puig de Maria (Pollença), Sant Nofre (puigpunyent), la Cel·la de Ternelles (Pollença), la Trapa (Andratx), etc.

* Elements arqueològics: Coves prehistòriques de Cala Sant Vicenç (Pollença), conjunt fortificat de Bóquer (Pollença), Santuaris d'Almallutx (Escorca), Talaiots de sa Casa des Moro (Escorca), Son Malferit (Esporles), Coma-sema (Bunyola) i del Dimoni (Valldemossa), coves d'enterrament de Muleta (Sóller) i Son Matge (Valldemossa), etc.

* Fortificacions: Castell del Rei (Pollença), Castell d'Alaró, Castell del Moro (Deià), Cases del Rei Sanxo (Bunyola), Castell de Sant Elm (Andratx), etc.

* Talaies: Cala en Basset (Andraix), Mola de Can Palou (Escorca), Albercutx (Pollença), Sa Pedrissa (Deià), Ses Animes (Banalbufar), Torre Picada (Sóller), Torre de Lluc (Escorca), etc.

I a més, nombrosos altres elements, com forns de calç, sitges, fonts, miradors, barraques, molins de vent, torres, escars, creus gòtiques, etc, etc.

(És la reproducció d'un fullet editat pel GOB i ADENA. Continuarà al proper número)

BREUS PREGUNTES A JOAN SABATER FONT, REGIDOR D'EDUCACIÓ, CULTURA I ESPORTS

-Com a Regidor de Cultura i representant de l'Ajuntament al Consell Escolar, vos acusen d'intromissió intolerable; què hi deis a tot això?

*En el darrer consell escolar vaig detectar una possible jugada a la directora. També pareixia que els mestres estaven dividits. S'havien format com a dos grups dins l'escola. El que jo vaig fer fou exposar a l'Ajuntament el que havia observat i acordarem que, com a representant del Consell Escolar anàs a parlar amb els pares que formen part d'aquest Consell, perquè a l'hora de votar nou director tenguessin en compte el que havia passat.

-Podeu concretar un poc més el què diguéreu als pares del Consell Escolar?

*Els vaig donar l'opinió del grup de govern. Els vaig dir que tenguessin en compte la manera com s'havia desenvolupat el darrer Consell Escolar. Els vaig dir que les coses pareixien un poc premeditades. Que creïem que el càrrec de director d'una escola és massa important com per presentar un projecte en breus moments. Considerava que el projecte presentat era poc madur.

-Pressionàreu els pares per tal que no votassin el qui es presentava per director?

*En cap moment vaig pressionar els pares perquè no votassin l'únic candidat que es presentava. El que jo volia dir era que a l'hora de votar s'ho pensassin bé per la importància del càrrec.

-Creis que els pares entengueren el que els volfeu dir o ho entengueren d'una altra manera?

*Crec que ho entengueren. Record bé que els vaig dir que a l'hora de votar cadascú ha de fer el que vulgui, que, una vegada dit el que jo pensava cadascú votàs d'acord al seu pensament.

PERE FONTS

Carrerany Esportiu

DANIEL ESTARELLAS I FRANCISCO MULET AL CAMPIONAT D'ESPANYA PER A CADETS

Recordareu que al número anterior de FENTCARRERANY, vos informàvem que Daniel Estarellas i Francisco Mulet participarien al campionat nacional per a ciclistes de categoria cadet. Fou el passat diumenge dia onze de juliol al Principat d'Astúries, més concretament al municipi de Llanes. Una cursa, en ruta, sobre un itinerari de 65 quilòmetres a la qual hi participaren 132 ciclistes.

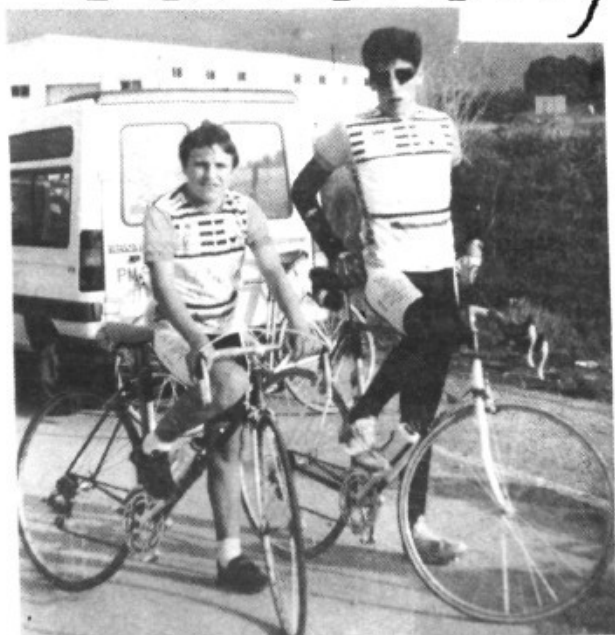
A més dels dos esmentats, representant a la Federació Balear, hi acudiren Christian Retolaza i Andreu Barceló, ambdós del CC. Petradربی. L'argentí va ésser el millor classificat aconseguint una meritòria tercera posició que li va permetre aconseguir la medalla de bronze. Mulet es va classificar al lloc 34, Daniel al 52 i Barceló al 87, encara que hem de puntualitzar que el de Maria no va tenir sort ja que, després d'estar al cap de carrera, va caure quan mancaven molts pocs quilòmetres per l'arribada. Malgrat tot, es va aixecar i va continuar en carrera connectant de nou amb el grup capdaventer, però amb les forces molt minvades per l'esforç realitzat.

JOAN SEGUÍ, EL NOU FITXATGE

Sempre hem afirmat que el ciclisme social ha servit com a camp de promoció dels ciclistes que estan iniciant-se en la competició. El darrer cas entre els nostres representants ha estat el de Joan Seguí, el germà de Llorenç, que va començar a competir a la passada edició del "Pla de Mallorca" i ha continuat a alguns circuits con els de Muro, Búger, Porto Cristo, o la carrera del restaurant "Es Cruce". A totes elles sempre s'ha classificat com a primer cadet. Des del passat dissabte dia 25 ha passat a competir en categoria cadet al costat de Daniel Estarellas, Francisco Mulet, Pere Roca i Antoni Obrador amb els quals seguirà competint la propera temporada, dins la mateixa categoria. Des d'aquí li volem desitjar sort.

Un altre nou fitxatge de les darreres setmanes ha estat el d'Antoni Munar, un ciclista veterà de la divisió "A" que te la seva filla al nostre equip femení i que des del passat dotze de juliol defensa els nostres colors en categoria social.

Carrerany Esportiu

LLORENÇ SEGUÍ, CAMPIÓ DE MALLORCA INFANTIL

Segur que Joan Seguí es conformaria aconseguint les mateixes classificacions que el seu germà Llorenç que, a la present temporada està fent història ja que, fins aleshores ha guanyat totes les curses a les quals ha participat. Al moment de redactar aquesta nota presenta una sèrie de 15/15 a la qual hi destaca com a triomf més destacat la consecució del títol de Campió de Mallorca a la prova que es va desenvolupar sobre circuit urbà, a Bunyola el passat diumenge dia 28 de juny, on Antoni Colom (Es Pedal) i Rafel Campins (AC. Sineu) el varen acompanyar al podium de guanyadors.

ANTONI OBRADOR, UNA VICTÒRIA BEN MERESCUDA

Antoni Obrador, des del seu inici a la competició ciclista, ara fa tres anys, ha estat un dels ciclistes més carismàtics no tant sols del nostre equip sinó també de la seva promoció ciclista. Un esportista que sempre ha donat dins el circuit o la carretera tot quan ha tengut amb un esforç considerable. El passat diumenge dia 12 de juliol, a la prova del restaurant "Es Cruce", va aconseguir la primera victòria de la seva vida esportiva. Va saber aprofitar les absències de Mulet, Estarellas, Retolaza i Barceló que eren al campionat d'Espanya i des del principi va crear l'escapada que li permetés guanyar. No va poder escapar-se, però no es va

desanimar i a l'arribada final, amb un potent sprint, es va imposar a la resta de participants aconseguint una victòria de la qual tots nos n'hem alegrat.

Per cert, que a la mateixa competició els nostres ciclistes arrodoniren una brillant actuació, Damià Barceló, Victòria Montiel, Llorenç Seguí, Joan Seguí i Ferriol Colombram aconseguien guanyar les seves categories respectives.

A BÚGER HO GUANYÀREM TOT

Tal com havíem anunciat a números anteriors d'aquesta mateixa publicació, el passat dia 27 de juny, el nostre Club va organitzar una reunió ciclista amb motiu de les festes patronals de Búger que es va desenvolupar sobre un circuit urbà dels més durs i complicats que es poden trobar a tota Mallorca. Malgrat les dificultats orogràfiques, els nostres representants varen demostrar que són els millors i aconseguien totes les primeres posicions a les curses celebrades. Damià Barceló guanyà en alevins masculí; Magdalena Márquez en infantils femenins; Llorenç Seguí en infantils masculí; Francisco Mulet i Daniel Estarellas, primer i segon en cadets, i finalment, Manuel Fernández, Ferriol Colombram i Simó Darder aconseguien les tres primeres posicions a la cursa per a socials on el cadet Joan Seguí i el juvenil Esteve Bergas també guanyaren les seves categories.

FESTES PATRONALS DE MARIA DE LA SALUT

Al proper número vos informarem més detalladament de les curses que celebrarem amb motiu de les festes patronals de la nostra localitat. Malgrat tot, molt possiblement, prepararem una programació competitiva que se desenvoluparà sobre el circuit des Rafal a la qual hi haurà curses per a locals, alevins, infantils, femines, cadets i socials. Encara tenim el dubte del lloc on instal·larem la pancarta de meta que estarà situada a les immediacions de la Plaça des Pou o davant el pesador dels porcs, al Pujólet. Una vegada més, el patrocinador serà l'Ajuntament de Maria de la Salut.

Club Ciclista Maria de la Salut.

Acampada del cicle inicial i
preescolar del col·legi públic A. Monjo
a C'an Picafort

 fene natural de s'altufera

"Camping Platja Blava." Es parc

Dies 10-11-12. de juny

l'acampada de 32 nins i nines, de
5 a 7 anys, fou dirigida pels mestres
Fca. Roser Ballester, Catalina Amengual,
Antonia Torelló i Margalida Carbonell.